

Energistyrelsen
ens@ens.dk

cc:
lwj@ens.dk

DATO: 4. november 2024
PROJEKTNR.: 4015
hsa m.fl. /CEL

Hørings svar på op journalnummer 2023-7486

DANVA og Danske Vandværker takker for muligheden for at afgive høringssvar på de 4 bekendtgørelser der er udarbejdet med henblik på bl.a. at følge op på de ændringer af vandsektorloven, som trådte i kraft den 1. juli 2024 (lov nr. 668 af 11. juni 2024).

Foreningernes høringssvar har fokus på den i høring udsendte bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber, da de øvrige 3 bekendtgørelser ikke giver anledning til større bemærkninger.

Ros til en bekendtgørelse, der adresserer flere store udfordringer i den eksisterende bekendtgørelse.

Indledningsvist vil vi gerne anerkende Energistyrelsen for dens store arbejde med en fuldstændig gennemskrivning af bekendtgørelsen og ikke mindst for at adressere nogle store udfordringer i den eksisterende bekendtgørelse om økonomiske rammer. Nedenfor har vi fremhævet 3 konkrete ændringsforslag, hvor vi mener Energistyrelsen er lykkedes med at foreslå ændringer, som vi mener vil have en positiv effekt på vandselskabernes mulighed for at løse deres opgaver til gavn for både den enkelte vandkunde og samfundet som helhed.

Grunde:

Den gældende bekendtgørelse virker begrænsende for vandselskabernes mulighed for at sælge og købe grunde, hvilket eksempelvis er aktuelt ved centralisering af renselanlæg. En udfordring som DANVA længe har opfordret til løsning af. Foreningerne er derfor glade for, at der i den foreslåede bekendtgørelse rettes op herpå ved en forlængelse af genanbringelsesperioden ift. grunde suppleret med dispensationsbestemmelser ift. særligt langvarige projekter og forsinkelser som vandselskaberne ikke burde have taget højde for. Det vil være hensigtsmæssigt at udvide reglen, så den omfatter grunde og bygninger. I mange tilfælde vil vandselskaberne sælge en grund med bygninger, købe en grund og bygge en ny bygning, fx ved flytning/sammenlægning af administration. Dette tager ofte over 4 år og kan være udsat for forsinkelser, hvorfor en udvidelse af reglerne vil understøtte, at vandselskaberne kan optimere deres kontorbygninger.

Tilskud til Innovations og demonstrationsprojekter:

Innovation og udvikling med henblik på at forbedre vandsektorens effektivitet eller kvalitet er højt prioriteret i vandsektoren. Sektoren er ligeledes glad for at kunne understøtte dansk eksport ved sin medvirken i demonstrationsprojekter. Vi er derfor meget glade for, at den foreslåede § 35, stk. 4 fjerner udfordringerne fra den gældende bekendtgørelse,

når det kommer til tilskud fra fonde, virksomheder, myndigheder og lign til udviklings- og demonstrationsprojekter inden for hovedvirksomheden. Da vandselskaberne med hvile-i sig selv princippet og det regulatoriske design ikke har samme midler til at investere i innovation som ordinære selskaber, er sådanne tilskud meget værdifulde, da de bidrager til, at effektiviteten og kvaliteten i vandsektoren forsat vil stige.

Imødegåelse af fejl i grundlaget for de økonomiske rammer.

Endelig vil foreningerne gerne kvitter for forståelsen af, at nogle selskaber oplever fejl i mængder af anlægsaktiver der er indberettet til brug for fastsættelsen af grundlaget for de økonomiske rammer og indførelsen af § 47 stk. 3 for at imødekomme dette.

Ris til en bekendtgørelse, der indeholder elementer der modarbejder vandsektorlovens formål og vandselskabernes aktivitet, herunder almindelig forsyningsaktivitet.

Til trods for at bekendtgørelsen indeholder flere gode elementer må vi desværre også melde, at bekendtgørelsen indeholder flere meget kritiske forhold. Vi skal i denne del af vores hørings svar fremhæve nedenstående 4 forhold.

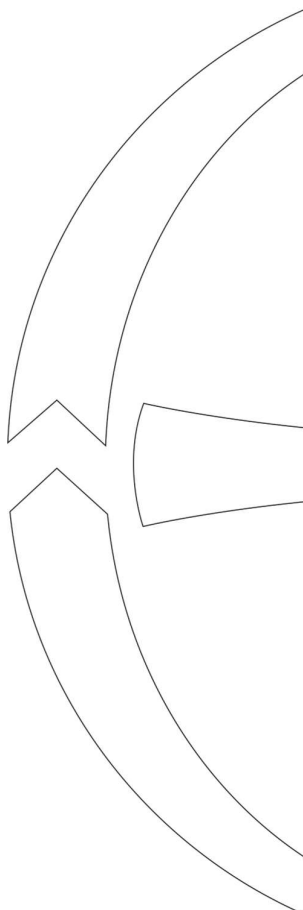
1. Det nye kontrolsystem vil give meget svingende takster i strid med lovens formål på grund af den fastsatte bagatelgrænse.
2. Bestemmelser om tillæg og fradrag medfører usikkerhed om i hvilket omfang vandselskaberne har økonomisk mulighed for at varetage aktiviteter, herunder helt almindelig forsyningsaktivitet.
3. Vandselskabernes ret til at henlægge ekstraordinære effektiviseringsgevinster som egenkapital, der frit kan anvendes, er ikke længere beskrevet, hvormed et kraftigt incitament er fjernet.
4. Det er svært at lave en ny bekendtgørelse, derfor er der behov for præcisering, tilpasning af overgangsregler og overvejelse om effekten af krav.

Disse forhold er præsenteret nedenfor og uddybet i de medsendte bilag. Bilagsdelen af hørings svaret inkluderer en oversigt over udvalgte bestemmelser som vurderes problematiske, herunder bestemmelser der ikke er fremhævet her. Dette bilag (bilag 3) indeholder også for en lang række af bestemmelserne et forslag til en justeret formulering for at rette op problemerne.

Det nye kontrolsystem vil give meget svingende takster i strid med vandsektorlovens formål på grund af den fastsatte bagatelgrænse

Om Bagatelgrænserne for det nye kontrolsystem

I § 38 foreslås en bagatelgrænse på 1%, hvor selskaberne bliver straffet, hvis de i 4 år i træk har haft en differencesaldo udenfor denne bagatelgrænse. Afhængigt af om differencesalden har været i selskabets eller forbrugernes favør består konsekvensen i, at

selskabet mister en opkrævningsret eller får et fradrag i rammen. Indførslen af en differencesaldo kunne have været et glimrende værktøj til at sikre mere stabile takster, som er et af formålene fremhævet i vandsektorlovens formålsparagraf. Desværre modvirker en så snæver bagatelgrænse som den foreslåede dette formål, da selskaberne jævnligt skal korrigere deres takster op og ned for at undgå en straf. Forholdet er nærmere beskrevet i bilag 1.

DANVA og Danske Vandværker finder det uhensigtsmæssigt at designe et kontrolsystem, hvor det er så stor sandsynlighed for, at selskaber, der forsøger at fastholde en stabil takst, ender store negative konsekvenser. Dette er også yderligere beskrevet i bilag 1, der viser, at meget få selskaber vil kunne fastholde en stabil takst, hvis bagatelgrænsen fastsættes til 1%.

Foreningerne foreslår derfor, at bagatelgrænserne udvides markant, så selskaberne får bedre mulighed for at fastholde en stabil takst. En højere bagatelgrænse vil udover at give selskaberne færre udsving i taksten også resultere i, at udsvingene bliver mindre. Omvendt er det svært at få øje på hvem, der får gavn af en så smal bagatelgrænse.

Om renten, der foreslås brugt ved beregning af fradrag

I § 38 stk. 2 fremgår det, at der tillægges en rente til det fradrag i rammen, som selskabet får, hvis de har differencesaldo over en 1% i 4 år i træk i forbrugernes favør. Renten der henvises her, svarer til den fastsatte reference sats plus et tillæg, der ikke kan fastsætte til mindre end 7%. Hvis kontrolsystemet skulle designes hensigtsmæssigt således, at selskaberne hverken har incitament til over- eller underdækning skulle strafrenten svare til den rente selskaberne kan låne til på det private marked.

Derfor foreslår Danske Vandværker og DANVA, at man i stedet bruger nationalbankens indkudsbevisrente plus 1. Denne rente vil altid være lidt højere end den rente selskaberne låner til på det private marked, og samtidig er den nem at regulere efter. Dette beskrives yderligere i bilag 1.

Bestemmelser om tillæg og fradrag medfører usikkerhed om i hvilket omfang vandselskaberne har økonomisk mulighed for at varetage aktiviteter, herunder helt almindelig forsyningsaktivitet.

Det er essentielt at der er sikkerhed omkring, hvornår økonomien i et vandselskab øges og hvornår den kan reduceres for at vandselskaberne kan varetage deres aktivitet herunder helt almindelig forsyningsaktivitet. Samtidig er en stor del af vandselskabernes økonomi baseret på tillæg. DANVA og Danske Vandværker mener at forslaget indeholder ændringer i reglerne for tillæg, der kan begrænse vandselskabernes adgang til tillæg og dermed deres aktivitet. Dette mener vi hverken er overensstemmende med, at større ændringer i vandselskabernes økonomiske rammer afventer Vandreguleringsudvalgets arbejde eller ligger i lovbemærkningerne til L 668.

Anvendelsen af formuleringer som i § 7 stk. 1 nr. 1 hvorefter der ikke gives tillæg til omkostninger " til opretholdelse af eksisterende forhold" og i § 11 stk. 1, hvorefter der gives tillæg til mål " der ikke i forvejen var opfyldt af vandselskabet" skaber grobund for tvister

om fortolkningen og dermed stor usikkerhed. Samtidig er dækning af meromkostninger til mål helt fjernet fra § 11 stk. 1. Den foreslåede bekendtgørelse forringer således både direkte og indirekte vandselskabernes tillægsmulighed. Danske Vandværker og DANVA mener, at bekendtgørelsen bør afspejle lovbemærkningerne til L668, hvor det er defineret at det der ikke gives tillæg til er ordinær drift som vedligeholdelse eller renoivering eller til re-investeringer i ordinær infrastruktur som allerede er omfattet af grundlaget for rammen. Forslag til justerede formuleringer fremgår af bilag 3.

Det fremgår nu udtrykkeligt af bestemmelsen omkring supplerende investeringstillæg (§15) at der er tale om 1-årige tillæg. Samtidig er det ikke muligt at få forhåndsgodkendelse af supplerende investeringstillæg jf. forslaget § 9. Når disse to bestemmelser sammenholdes med § 4 stk. 1 forstår foreningerne det sådan, at der ønskes indført en ordning, hvorefter der hvert år skal søges om supplerende investeringstillæg der gives for et år og hvor investeringsplaner og større investeringer ikke kan gennemføres grundet usikkerhed omkring fortsat mulighed for supplerende investeringstillæg. Dette giver bestyrelserne, der er under ansvar, et incitament til at udlade at fortsætte aktiviteter. Dette vil ikke blot ramme store nye investeringer, herunder i klima, men også ramme den løbende investering der er nødvendig for opretholdelse af forsyningssikkerheden i de vandselskaber der ikke har tilstrækkeligt store rammer til at rumme disse investeringer. Dette mener vi er særdeles u hensigtsmæssigt og vi skal opfordre til ikke at indføre en udtrykkelig indskrænkelse af § 15 på nuværende tidspunkt og at muligheden for forhåndsgodkendelse af supplerende investeringstillæg opretholdes. Konkrete forslag hertil er indarbejdet i bilag 3.

Det er særdeles uklart i den foreslåede bekendtgørelse, hvorledes finansiering af vandselskabernes aktiviteter omkring boringsnære beskyttelsesområder og beskyttelse af drikkevandsressourcer skal håndteres. Efter forslaget skal der således ikke gives tillæg til disse finansieringsomkostninger efter samme regler som selve omkostningen (efter § 10). Vandselskaberne har store omkostninger til disse aktiviteter, der udføres i hele samfundets interesse og efter udtrykkeligt politisk ønske. Det er vigtigt at bekendtgørelsen indeholder utvetydige bestemmelser som sikrer, at vandselskaberne kan opkræve hele omkostningen inkl. de finansielle omkostninger fuldt ud, og vi skal opfordre til at dette indarbejdes. Der henvises også her til bilag 3.

Vandsektortilsynet har i forslaget § 19 mulighed for at foretage fradrag ved væsentlige ændringer i enten aktivitet eller omkostninger. Tilsynets mulighed for at foretage fradrag er allerede afspejlet i en lang række andre bestemmelser (eksempelvis forslaget § 6, 17 og 38) der afspejler afgrænsningen i L 668. Derfor fremstår anvendelsesområdet for tilsynets fradragmulighed i § 19 uklar og usikkerhedsskabende. DANVA og Danske Vandværker går ud fra at det ikke er intentionen, at vandselskabernes indtægtsrammer skal kunne nedsættes ved en ren diskretionær beslutning fra Vandsektortilsynets side. Foreningerne skal, derfor opfordre til, at det defineres hvornår der er tale om så væsentlige ændringer af aktivitet eller omkostninger, at tilsynet kan foretage fradrag, udover de af andre bestemmelser omfattede tilfælde, i vandselskabernes rammer og dermed deres aktivitet.

Vandselskabernes ret til at henlægge ekstraordinære effektiviseringsgevinster som egenkapital, der frit kan anvendes, er ikke længere beskrevet, hvormed et kraftigt incitament er fjernet.

Vandselskabernes har en ret til at henlægge ekstraordinære effektiviseringsgevinster som egenkapital, der frit kan anvendes. Denne ret er ikke ændret med den seneste lovændring L 668.

DANVA og Danske vandværker mener ikke at bestemmelser om vandselskabernes henlæggelser overflødiggøres med den foreslåede bekendtgørelse. Den nye saldoordning omhandler overholdelse af indtægtsrammen, hvorfor opgørelsen her er baseret på den økonomiske ramme. Mens opgørelsen af henlæggelser er baseret på de faktiske omkostninger og ikke den økonomiske ramme, da det er ekstra effektiviseringsgevinster der kan henlægges. Den nye saldokontrol overflødiggør således ikke regulering af henlæggelser. Der er stadig behov for bestemmelse om, at selskaber, der gør det bedre end rammen har mulighed for at henlægge denne gevinst for ikke at fjerne et vigtigt incitament i reguleringen.

I forhold til vandselskabernes eksisterende henlæggelser/egenkapital så forventer foreningerne selvfølgelig, at denne henstår upåvirket. Men vi mener, at det er vigtigt at bekendtgørelse er med til at tydeliggøre eksistensen af vandselskabernes egenkapital så denne ikke går i "glemmebogen" og vandreguleringsudvalgets arbejde ikke påvirkes.

Da bekendtgørelsen om økonomiske rammer der det samlede sted for bestemmelser om vandselskabernes økonomiske rammer, er det fortsat det naturlige sted at have bestemmelserne som udtrykker lovbemærkningerne til vandsektorloven. Danske Vandværker og DANVA forslår at bestemmelsen fra den gældende bekendtgørelse overføres til i høring sendte bekendtgørelse med de fornødne småjusteringer (opdatering af henvisninger).

Det er svært at lave en ny bekendtgørelse, derfor er der behov for præcisering, tilpasning af overgangsregler og overvejelse om effekten af krav.

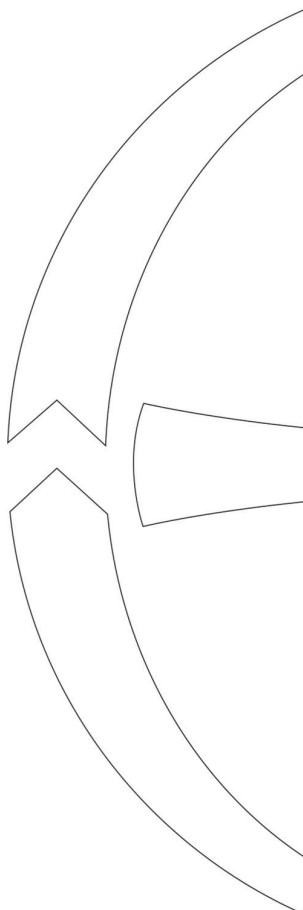
Der er behov for præcisering

Det er en stor administrativ og omkostningstung byrde for et mindre vandselskab at skulle levere den mængde information både til forbrugerne og efterfølgende til Vandsektortilsynet som er påkrævet i den foreslåede § 59. Derfor skal vi opfordre til, at reglerne præciseres herunder begrænses, sådan at vandselskab der ligger og svinger omkring grænsen (eksempelvis et vandselskab som kortvarigt har krydset grænsen ved i år 1 og 2 at komme over 200.000 m³ og dermed bliver omfattet, men som i år 3, 4 og 5 igen er under 200.000 m³, og dermed har mulighed for at udtræde) ikke bliver pålagt en unødigt administrativ og omkostningstung byrde.

I tillæg hertil skal vi fremhæve uklarheden omkring indregning af tillæg i kontrolsystemet jf. bilag 1 og behovet for justering af bestemmelser jf. bilag 3.

Tilpasning af overgangsregler

Med den foreslåede bekendtgørelse sker et skifte fra bagudrettet indretning af tillæg til samtidig i indregningen af tillæg. Dette betyder at selskaberne får en likviditetspåvirkning, der tidligst kan indregnes i taksterne i 2026. Det er vigtigt at denne likviditet ikke går tabt og foreningerne mener ikke de eksisterende overgangsregler giver ikke tilstrækkelig sikring heraf.

Bilag 2 indeholder en udførlig kommentering af overgangsreglerne og udfordringer i disse. Foreningerne foreslår på baggrund heraf, at der sker justeringer i overgangsreglerne.

Overvejelser om effekten af krav

Der er i den foreslåede bekendtgørelse lagt vægt på revisorpåtegning af de oplysninger som indsendes til vandsektortilsynet. Dette bør have den effekt, at oplysningerne som udgangspunkt ligges til grund uden krav om indberetning af store mængder ekstra oplysninger til Vandsektortilsynet. Dette ikke blot fordi værdien af revisionspåtegning i modsat fald undermineres, men også fordi revisionspåtegning blot vil være en ekstra omkostning, hvis ikke den tillægges betydning.

Komplekst og detaljeret høringsmateriale fortjener et udførligt høringssvar.

Da detaljeret og kompliceret materiale som det i høring udsendte bekendtgørelsesforslag, fortjener et modsvarende høringssvar. Derfor har vi lavet en række bilag der uddyber eller illustrer problemer i bekendtgørelsen og løsningsforslag. Listen over bilag ser ud som følger:

Bilag 1: Bemærkninger til det foreslåede kontrolsystem

Bilag 2: Overgangsreglerne

Bilag 3: Oversigt over udvalgte bestemmelser som vurderes problematiske med tilhørende forslag til justering.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA

Michael Hovmand
Danske Vandværker

